

Jaarverslag leerplicht gemeente Rijswijk

Schooljaar 2017-2018

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Aantal leerplichtigen in Rijswijk.....	Error! Bookmark not defined.
Verzuimmeldingen leerplicht.....	3
Schoolverzuim	3
Absoluut verzuim	3
Relatief verzuim.....	3
Cijfermatige gegevens verzuim	4
Aantal vrijstellingen	5
Advies en hulp	6
Thuiszitters	6
Halt-afdoening	7
Processen-verbaal	7
Voortijdig schoolverlaten (VSV)	8
Caseload schooljaar 2017-2018.....	8
RMC-verzuim.....	8
Uitstroom RMC-verzuim.....	Error! Bookmark not defined.
Voortijdig Schoolverlaters	10
Conclusies en actiepunten	11
Verzuimmeldingen in het primair onderwijs.....	11
Aanpak thuiszitters	11
Methodische Aanpak Schoolverzuim	11

Voorwoord

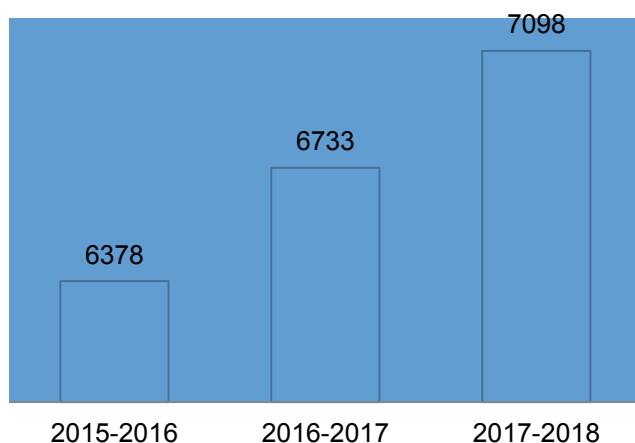
Voor u ligt het leerplicht jaarverslag van de gemeente Rijswijk over het schooljaar 2017-2018. Op grond van artikel 25 van de leerplichtwet brengt het college van burgemeester en wethouders jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad betreffende het gevoerde beleid op het gebied van de handhaving van de Leerplichtwet, kwalificatieplicht en de resultaten daarvan.

Hiermee geeft het jaarverslag inzicht in het gevoerde leerplichtbeleid, de effecten daarvan en van belang zijnde toekomstige ontwikkelingen op dit gebied.

De leerplichtwet waarborgt het recht op onderwijs. Dat betekent dat leerlingen van 5 tot 18 jaar naar school moeten om een startkwalificatie te behalen. Een startkwalificatie is een HAVO-, VWO-of minimaal een MBO niveau 2 diploma. Ook daarna worden bepaalde leerlingen nog een tijdlang gevolgd waarbij we het dan hebben over de Kwalificatieplicht tot 23 jaar.

De gemeente heeft een centrale rol in het handhaven van de Leerplichtwet. Het toezicht op de naleving van deze wet is namens het college van burgemeester en wethouders gemandateerd aan de leerplichtambtenaren. De leerplichtambtenaren maken onderdeel uit van het team Jeugd, Onderwijs en Brede scholen.(JOBS). In de gemeente Rijswijk wonen er op peildatum 1 september 2018 7098 leerplichtige leerlingen. Het aantal leerplichtigen in Rijswijk is het afgelopen jaar met 5,4% gestegen ten opzichte van het schooljaar 2016-2017. Het aantal meldingen van verzuim is met 2,7% gestegen.

Op onderstaand figuur is het aantal leerplichtigen per schooljaar vermeld in aantallen.

Figuur 1: Aantal leerplichtigen in Rijswijk

Verzuimmeldingen leerplicht

Schoolverzuim

Absoluut verzuim

Bij absoluut verzuim staat een leerplichtige leerling langere tijd niet ingeschreven op een school. De leerplichtambtenaar richt zich op de ouders om betreffend kind zo snel mogelijk op een school in te schrijven. Dit schooljaar is het aantal absoluut verzuimers gestegen van 4 naar 23, zie ook figuur 2. Het betreft hier met name jongeren die van buiten Rijswijk naar Rijswijk komen wonen (vaak ook vanuit het buitenland) en niet direct op een school konden worden ingeschreven.

Het vergt de nodige inzet om een school te vinden voor deze kinderen. In samenwerking met het samenwerkingsverband worden scholen benaderd om deze leerlingen snel te plaatsen. Na onderzoek en bemiddeling lukt het in de meeste gevallen om betreffende leerling op een school in te laten schrijven door de ouders. Bij drie leerplichtige jongeren is de leerplichtambtenaar nog steeds in samenwerking met ouders/verzorgers en het samenwerkingsverband actief, om een passende plek te vinden.

Relatief verzuim

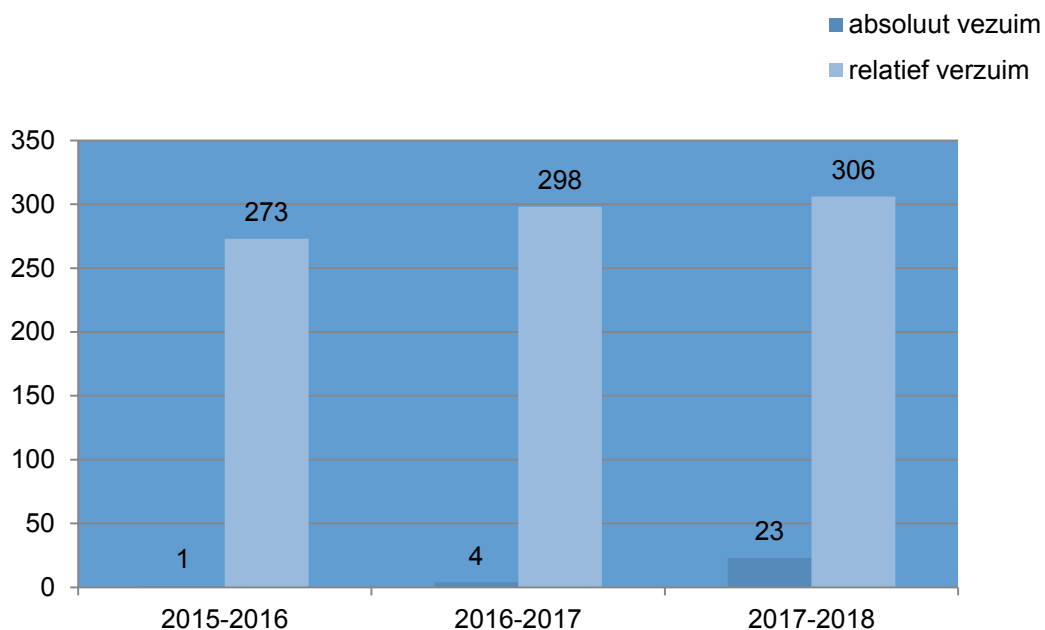
Bij relatief verzuim staat de leerplichtige leerling wel ingeschreven maar verzuimt regelmatig. In het schooljaar 2017-2018 zijn er 306 meldingen van relatief verzuim opgepakt bij de leerplichtambtenaar in Rijswijk. Het aantal meldingen is 2,7% gestegen ten opzichte van het voorgaande schooljaar. Verreweg de meeste meldingen komen van het vmbo en het mbo.

Bij een melding van verzuim wordt er allereerst een waarschuwingsbrief gestuurd. Bij herhaalde verzuimmeldingen volgen er gesprekken met school, de leerplichtige, ouders en leerplicht. Wanneer alle interventies vanuit huis, school en hulpverlening geen uitkomst bieden en er sprake blijft van verzuim, kan de leerplichtambtenaar overgaan tot het opmaken van een proces-verbaal.

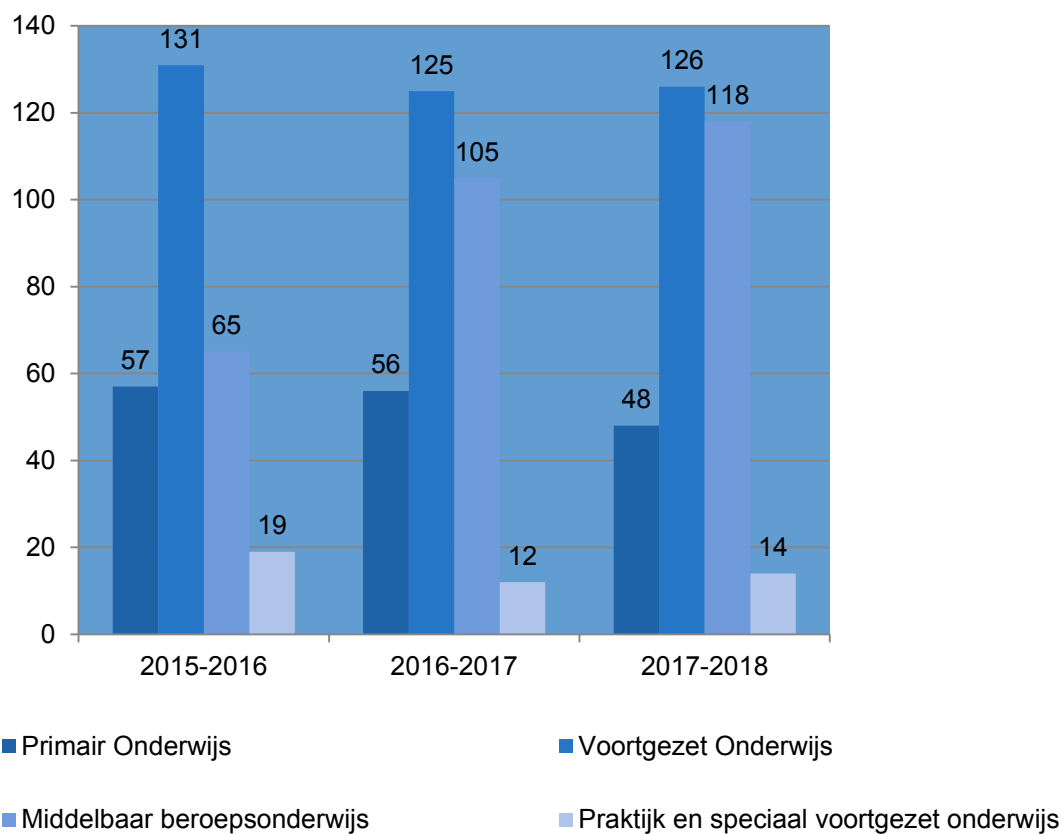
Bij relatief verzuim wordt nog onderscheid gemaakt in signaal verzuim, licht verzuim en luxe verzuim. Verzuimt een leerling in vier weken tijd zestien les-en/of praktijken, dan is de school verplicht dit te melden bij leerplicht. Is een leerling vaak te laat of spijbelt hij/zij regelmatig, dan is er sprake van signaalverzuim. Vaak is er bij dit type verzuim sprake van een onderliggende reden. Het is dan ook in het belang van betreffende leerling om snel in actie te komen zodat er wellicht voorkomen kan worden dat hij/zij voortijdig uitvalt van school.

Er is sprake van luxe verzuim wanneer een leerling zonder toestemming van school met verlof is buiten de vastgestelde schoolvakanties. In het schooljaar 2017-2018 zijn er 13 meldingen van luxe verzuim binnen gekomen bij de leerplichtambtenaar, deze meldingen zijn grotendeels afgehandeld middels een waarschuwing. Twee ouders/verzorgers hebben een proces-verbaal gekregen voor dit ongeoorloofde schoolverzuim.

Cijfermatige gegevens verzuim

Figuur 2: Aantal verzuimmeldingen gemeente Rijswijk

Figuur 3: Verzuim uitgesplitst naar onderwijssoort

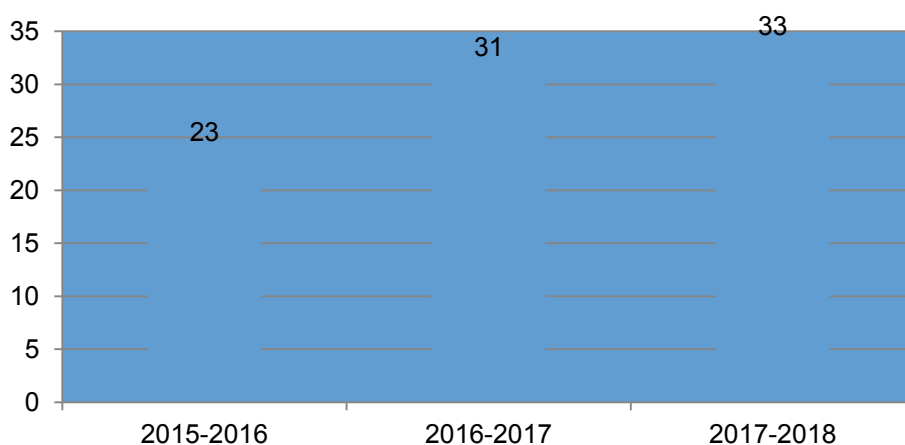
Aantal vrijstellingen

Bij de leerplichtambtenaar kunnen aanvragen voor vrijstellingen binnenkomen om ontheffing te krijgen voor het verplicht naar school gaan van leer-en kwalificatieplichtige leerlingen. Er is binnen de leerplichtwet een aantal vormen van vrijstelling mogelijk: vrijstelling van geregeld schoolbezoek, vrijstelling van inschrijving, vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs en vervangende leerplicht.

In de gemeente Rijswijk is het afgelopen schooljaar 33 keer beroep gedaan op een vrijstelling van inschrijvingsplicht.

- In zeven gevallen betrof het een beroep op vrijstelling vanwege lichamelijke of psychische ongeschiktheid om tot een school of een instelling te worden toegelaten. Een onafhankelijke GGD-arts wordt door de leerplichtambtenaar benaderd om een verklaring lichamelijke of geestelijke gesteldheid te geven.
- Ouders/verzorgers kunnen zich ook beroepen op vrijstelling indien zij overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen. Zes ouders/verzorgers hebben zich hierop beroepen.
- Vijf ouders/verzorgers hebben hun kind als leerling van een school buiten Nederland ingeschreven.
- Zeven vrijstellingen betroffen jongeren die het (laatste) schooljaar de opleiding gestopt zijn en een ander traject binnen een andere schoolinstelling zijn gaan volgen, daarvoor is een vrijstelling afgegeven.
- Er zijn 8 vrijstellingen afgegeven aan jongeren in het MBO, die de laatste maanden van het schooljaar zijn gaan werken omdat ze een verkeerde schoolkeuze hebben gemaakt. Zij worden dan voor de laatste maanden van het schooljaar vrijgesteld om zodoende meer ruimte te krijgen om op zoek te gaan naar een studierichting die beter bij hen past.

Vrijstellingen

Figuur 4: Aantal vrijstellingen per schooljaar

Advies en hulp

De leerplichtambtenaar heeft naast het afhandelen van verzuimmeldingen en vrijstellingsaanvragen ook een bemiddelende en adviserende rol. In het kader van preventie is deze rol zeer belangrijk, verzuim kan hierdoor mogelijk in een vroeg stadium voorkomen worden. Zo nemen ouders bijvoorbeeld contact op als ze onenigheid hebben met school en van plan zijn hun kind thuis te houden. Verder denkt de leerplichtambtenaar ook mee bij het aanvragen van vrijstellingen naar andere mogelijke oplossingen. Zo kan een gezamenlijk gesprek of verwijzing naar hulpverlening een goed alternatief zijn. Voor advies en hulp werd dit schooljaar 61 keer een beroep gedaan op de leerplichtambtenaar.

Thuiszitters

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een kwalificatieplichtige jongere van 16 of 17 jaar die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan vier weken verzuimt. Hij/zij heeft dan geen ontheffing van de leerplicht respectievelijk vrijstelling van geregeld schoolbezoek of wegens het volgen van ander onderwijs.

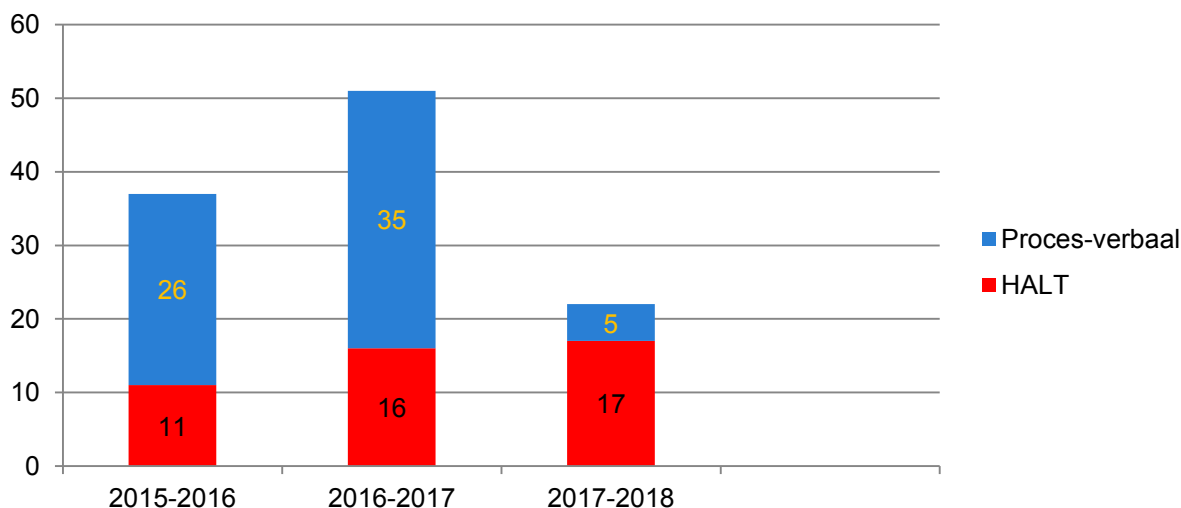
De leerplichtambtenaar werkt samen met scholen en het samenwerkingsverband om het aantal thuiszitters zo beperkt mogelijk te houden. Elk schooljaar blijkt echter dat een klein aantal jongeren vastloopt in het reguliere onderwijs en ondanks inspanningen van de leerplichtambtenaar en andere betrokkenen korte of langere tijd thuis komt te zitten. In het schooljaar 2017-2018 waren er 6 thuiszitters in Rijswijk bekend bij de leerplichtambtenaar. Het aantal is vergeleken bij het vorige schooljaar gestegen. Dit aantal wisselt gedurende het schooljaar, doordat er begeleiding wordt geboden vanuit het samenwerkingsverband om de thuiszitter z.s.m. weer op een school te plaatsen.

Halt-afdoening

Wanneer een leerplichtige jongere van 12 jaar en ouder zich na eerdere waarschuwingen van de leerplichtambtenaar wederom schuldig maakt aan ongeoorloofd schoolverzuim, bekijkt de leerplichtambtenaar of deze jongere in aanmerking komt voor een Halt-afdoening. Een Halt-afdoening is een sanctie, die erop gericht is de jongere aan het denken te zetten en het verzuim een halt toe roepen. Op het moment dat een Halt-afdoening wordt ingezet, is er sprake van maximaal 60 uur verzuim en is er geen onderliggende problematiek, waarbij hulpverlening noodzakelijk is. Dit schooljaar zijn 17 jongeren uit Rijswijk doorgestuurd naar bureau Halt.

Processen-verbaal

De leerplichtambtenaren hebben dit schooljaar 5 processen-verbaal opgemaakt en doorgestuurd naar het OM. In 2 zaken betrof het luxe verzuim en deze pv's zijn opgemaakt tegen de ouders/verzorgers. De overige pv's zijn opgemaakt tegen jongeren en/of ouder in verband met aanhoudend verzuim. Zij zijn na overleg met het JCO (Justieel Casus Overleg) voor de rechter verschenen of hebben een transactievoorstel ontvangen. Het aantal pv's is, zoals ook de landelijke trend laat zien, enorm afgenomen. Was er in het schooljaar nog sprake van 35 pv's, zijn dat er afgelopen schooljaar slechts 5. De afname is een direct gevolg van de invoering van de methodische aanpak schoolverzuim (MAS). De MAS schrijft voor dat bij verzuim, de jongere en ouders/verzorgers zo veel mogelijk de kans moeten krijgen om middels hulpverlening het verzuim te stoppen. Wanneer deze route geen uitweg biedt, kan de leerplichtambtenaar een proces-verbaal opmaken in overleg met het OM. De leerplichtambtenaren hebben in Rijswijk met het centrum voor jeugd en gezin (CJG), het afgelopen schooljaar duidelijke afspraken gemaakt, zodat de MAS werkbaar is.

Figuur 5: Aantal processen-verbaal per schooljaar

Voortijdig schoolverlaten (VSV)

Wanneer een jongere niet eerder een startkwalificatie heeft behaald, eindigt de kwalificatieplicht desondanks bij de leeftijd van 18 jaar. De dan net volwassen geworden jongere is in dat geval dus niet in het bezit van een startkwalificatie. De aanpak van het voortijdig schoolverlaten is met de inwerkingtreding van de RMC-functie in 2002 wettelijk verankerd. De RMC-functie kent overigens geen maatregelen om het behalen van een startkwalificatie bij een jongere verplicht te stellen.

In Rijswijk zijn twee VSV-casemanagers werkzaam (totaal 1,1 fte). De VSV-casemanagers verrichten werkzaamheden die samenhangen met de Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten.

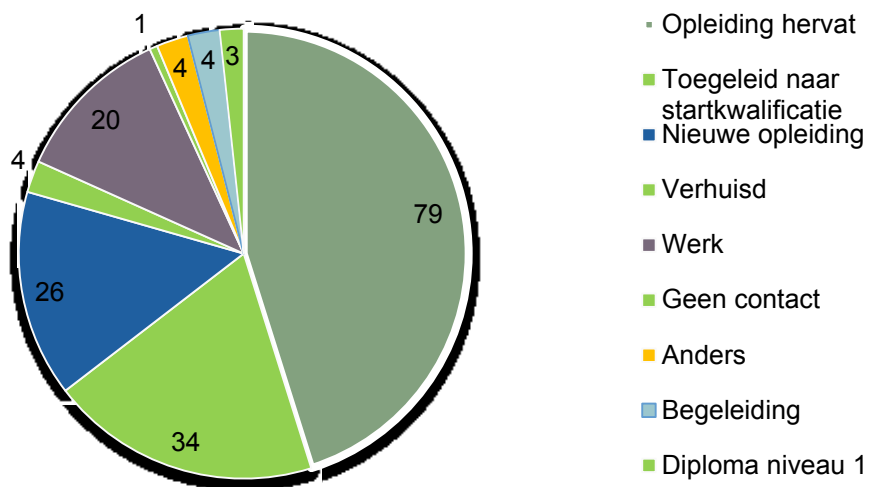
Caseload schooljaar 2017-2018

In het schooljaar 2017-2018 waren er 243 jongeren aangemeld bij de VSV-casemanagers ten opzichte van 200 in schooljaar 2016-2017. Het overgrote deel van de meldingen bestaat uit 175 jongeren die dreigen uit te vallen (RMC-verzuim) en 68 jongeren die uitgevallen zijn (Voortijdig Schoolverlaters).

RMC-verzuim

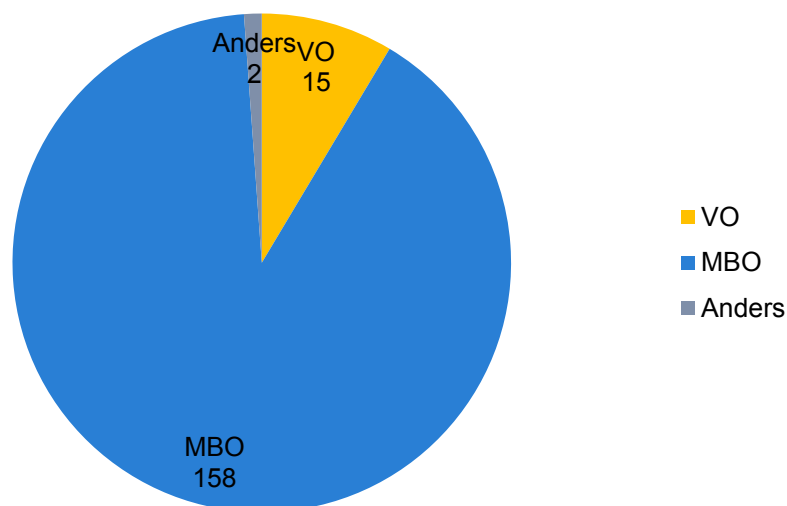
Van het totaal jongeren dat is aangemeld bij de VSV-casemanagers is 175 afkomstig van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). In het vorige schooljaar waren dat 146 leerlingen. Het gaat hier om RMC-verzuim, ofwel jongeren die dreigen uit te vallen. De belangrijkste activiteit gericht op deze groep jongeren is hen door middel van één of meerdere gesprekken zover te krijgen dat ze de huidige opleiding voortzetten. Mocht dit niet mogelijk zijn dan gaat de casemanager samen met de jongere op zoek naar een nieuwe opleiding. In sommige gevallen wordt er samen met de jongere naar een passende plek op de arbeidsmarkt gezocht. Zie onderstaande figuren voor de cijfers.

Uitstroom RMC-verzuim

Figuur 5: RMC verzuim (175 jongeren in totaal)

Opleidingsniveau RMC jongeren

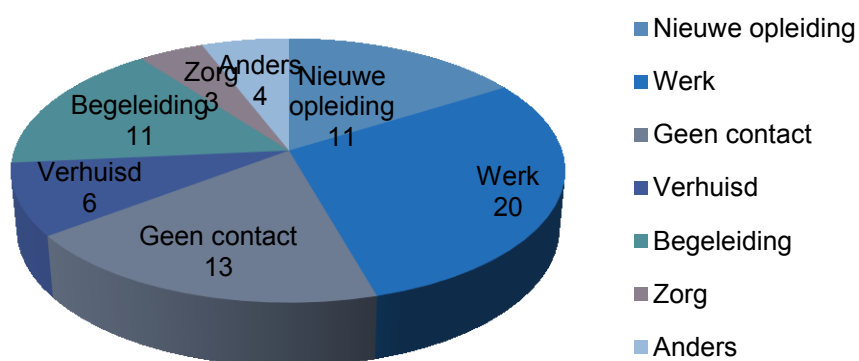

Figuur 6: Opleidingsniveau RMC jongeren

Voortijdig Schoolverlaters

Iedere maand wordt door de leerlingenadministratie van de gemeente een inventarisatie gemaakt van het aantal jongeren dat niet bij een opleiding staat ingeschreven. De casemanager gaat met deze groep jongeren in gesprek. Het doel met betrekking tot deze jongeren is hen te motiveren om alsnog een startkwalificatie te behalen. In het schooljaar 2017-2018 zijn er 68 VSV'ers aangemeld ten opzichte van 54 het jaar ervoor.

Uitstroom Voortijdig Schoolverlaters

Figuur 7: Totaal Uitstroom VSV 68

Figuur 8: Opleidingsniveau VSV'ers

Conclusies en actiepunten

Verzuimmeldingen in het primair onderwijs

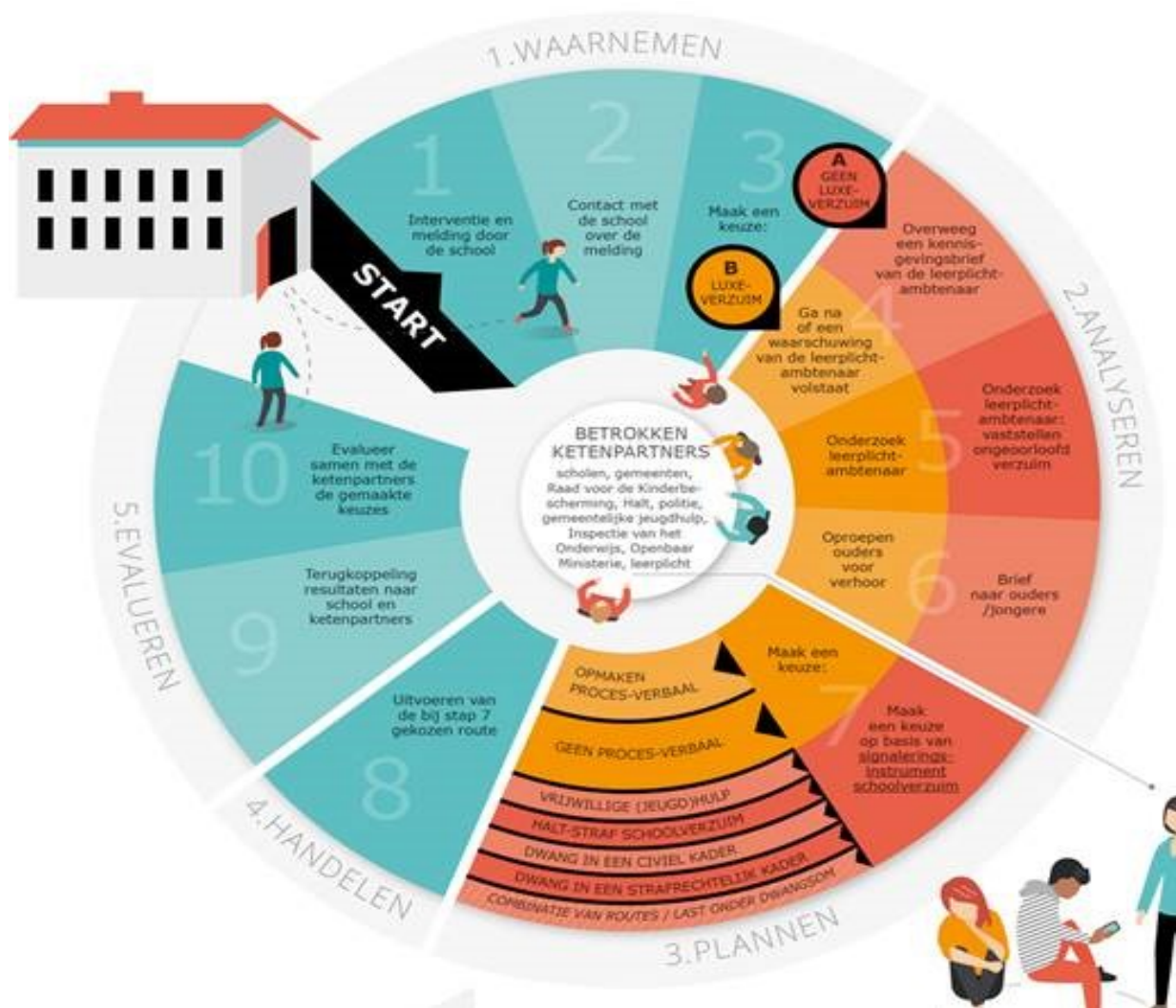
De cijfers tonen dat het afgelopen schooljaar de meldingen vanuit het primair onderwijs voor het derde achtereenvolgende jaar zijn gedaald. De leerplichtambtenaren van de gemeente Rijswijk zetten zich ook het komende schooljaar wederom in om het belang van verzuimmeldingen bij de basisschooldirecteuren te agenderen. Vroeg signalering van verzuim is cruciaal om erger verzuim bij uitstroom naar het voortgezet onderwijs te voorkomen. Om dit te realiseren zetten we de een actieve scholenbenadering voort. Voor iedere basisschool is er een vast aanspreekpunt, zodat de kwaliteit van de leerplichtfunctie gewaarborgd wordt. Hierdoor kan er maatwerk worden geboden en wordt de samenwerking sterker.

Aanpak thuiszitters

Het terugbrengen van het aantal thuiszitters blijft een speerpunt voor de leerplichtambtenaren en is een belangrijk doel van het passend onderwijs. Samen met het samenwerkingsverband van het primair en voortgezet onderwijs wordt er gekeken wat de beste plek is voor elke jongere. Binnen leerplicht Rijswijk is één vaste leerplichtambtenaar het aanspreekpunt om de aanpak van het aantal thuiszitters tegen te gaan. Voor de continuïteit en effectiviteit van de aanpak van het aantal thuiszitters is dit heel belangrijk.

Methodische Aanpak Schoolverzuim

Vanaf 26 september 2017 wordt er in de regio volgens de MAS gewerkt. Na een schooljaar volgens de MAS gewerkt te hebben, is de belangrijkste (te verwachte) conclusie dat er een sterke afname is in het aantal processen-verbalen. Een voorwaarde voor de MAS is een goede samenwerking met de hulpverlenende instanties. Deze aanpak vergt dan ook meer maatwerk van de leerplichtambtenaar en vergt meer overleg met de ketenpartners. Vanuit het CJG zijn er afgelopen jaar al diverse overleggen gehouden, waarbij scholen, het samenwerkingsverband, leerplicht, jeugdwerkers en beleidsmakers aanwezig zijn. Deze overleggen hebben als doel om de samenwerking in de gemeente Rijswijk te versterken en te continueren. De leerplichtambtenaren hebben tijdens één van deze bijeenkomsten een presentatie gegeven en de MAS toegelicht.

Figuur 9: Werkwijze Mas